

📖 Оповідання: Тіні над Львовом

Травневий Львів 1935 року потопав у цвіті каштанів, але атмосфера в місті була гнітючою. Будівля Галицького сейму — серце Конфедерації Міжмор'я — була завішана чорними прапорами з посмертними срібними орлами та тризубами. Помер Юзеф Пілсудський. Людина, яка силою своєї волі склеїла цей залізобетонний союз із уламків трьох імперій. Труну з тілом маршала тимчасово виставили в соборі Святого Юра. Попрощатися з «Першим головою» прибули лідери п'яти держав. Похоронний кортеж мав вирушити до Кракова, але саме тут, у нейтральному та мудрому Львові, вирішувалася доля майбутнього. У просторому кабінеті короля Рутенії Василя Вишиваного пахло міцною кавою та дорогим тютюном. Господар кабінету, у білій вишиванці під чорним едуардіанським сюртуком, стояв біля вікна, задумливо дивлячись на площу. Навколо довгого дубового столу сиділи ті, чиї імена тримали у страху весь Схід. Симон Петлюра, Головний Отаман УНР, за ці п'ятнадцять років миру помітно посивів, але його погляд залишався гострим. Поруч із ним сидів новий прем'єр-міністр Польщі Валерій Славек, чиє обличчя через старе поранення здавалося кам'яним. На іншому кінці столу розташувалися литовський президент Антанас Смятона та білоруський лідер Антон Луцкевич. — Ми втратили архітектора, панове, — тишу порушив Василь Вишиваний, повернувшись до присутніх. Його німецький акцент за роки правління у Львові майже зник, поступившись м'якій галицькій вимові. — Але будівля, яку він звів, має стояти. У Берліні Гітлер кусає лікті, а в Омську генерали Колчака-молодшого знову заговорили про «втрачені західні губернії». — Нехай говорять, — спокійно відгукнувся Петлюра, поправляючи окуляри. — Наш каскад ГЕС на Дніпрі працює на повну потужність. Наші танки, збудовані на харківських заводах спільно з польськими інженерами, стоять під Смоленськом. Якщо Омськ ризикне рушити на БНР, наші дивізії будуть у Москві за три дні. А московити, які вже забули, що таке комунізм, зустрінуть нас із квітами, аби лише не повертатися до сибірського батога. — Питання не в силі, Симоне, — подав голос поляк Славек. — Питання в єдності. Юзеф тримав нас авторитетом. Зараз у Варшаві піднімають голову «ендеки». Вони знову бурчать, що Львів мав бути польським, а Україна — занадто велика. Василь Вишиваний усміхнувся, підійшов до столу і поклав руку на плече польського прем'єра. — Валерію, подивіться у вікно. Там, на вулиці, польські та українські студенти разом несуть вінки. У нашому університеті Яна Казимира та в Українському університеті навчаються діти тих, хто в дев'ятнадцятому міг стріляти один в одного. Львів став Брюсселем нашого сходу. Ми переросли колишні образи. — Згоден, — кивнув білорус Луцкевич. — Завдяки балто-чорноморському транзиту Мінськ став найбагатшим хабом. Ми не віддамо цей мир нікому. Наші білоруські полки під Смоленськом стоять на смерть разом із литовськими братами. У двері кабінету тихо постукали. Увійшов ад'ютант короля і схилив голову: — Ваша Величносте, панове. Прибув спеціальний потяг з Омська. Особистий представник уряду Російської Держави, генерал Денікін, просить аудієнції перед початком траурної процесії. Присутні переглянулися. Денікін, який у дев'ятнадцятому році ледь не знищив українську державність, тепер приїхав як прохач до Львова — столиці Королівства Руського. — Запросіть генерала, — промовив Василь Вишиваний, сідаючи на чолі столу. — Покажемо сибірякам, як виглядає справжня Європа. Європа, яка не знала концтаборів, голодоморів і кривавих диктатур. Європа, яку ми захистили тут, між трьох морів. Симон Петлюра усміхнувся і підсунув Славеку коробку з цигарками. За вікнами львівські дзвони почали свій тужливий передзвін, але в цьому кабінеті майбутнє Східної Європи здавалося міцним як ніколи